

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspeditja v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven tedne in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 169.

V Ljubljani, v četrtek 28. julija 1898.

Letnik XXVI.

Cuba libre?

»Poštenost je najboljša politika«, govori nesmrtni Washington. A tega gesla se ne drže današnji jankiji. V imenu svobode in človekoljubja so Špancem napovedali vojno, a danes zahtevajo Kubo, Portoriko in še na Filipinih nekaj po vrhu. S tem pač kažejo svojo kramarsko naravo in golo sebičnost.

Pri rokah imamo pismo, katero je objavil v listu »New York Herald« dne 29. sušca t. l. Edvard I. Phelps, bivši zastopnik Zjedinjenih ameriških držav v Londonu, na bivšega podpredsednika Zjedinjenih držav, L. P. Mortona. Edvard Phelps odkrito pové svojemu prijatelju v javnem listu svojo misel o ameriški intervenciji na Kubi. Obširnemu pismu povzamemo nastopno:

Ne bodem preiskaval, ali so Španci krivi nesreče ladije »Maine«. Če so krivi, potem naj bi bili zahtevali odškodnino diplomatskim putem.

Zjedinjene države se pripravljajo za vojno, ker to zahtevajo tisti krogi, ki imajo od vojne koristi. Prebivalstvo v veliki večini gotovo ne želi vojne.

Narod mora imeti načela. Narod si sam ne more uravnati razmer od drugih držav. Tu velja mejnarodno pravo, katerega se držé vsi omikani in krščanski narodi. In to pravo ima večjo veljavo, nego zakoni posameznih državnih zborov. Na ta temeljna načela je navezana vsaka vlada. Ako se proti njim pregreši, prelomi pogodbo ter zahteva krivico, ki se pozneje maščuje. Najvažnejše pa je vprašanje glede posredovanja z vojno silo v tuji državi, ker je s tem v zvezi svetovni mir. Ta pravila niso nova, temveč stara

in obče priznana. Vmešavanje jedne države v notranje stvari druge države, s katero živi v prijateljstvu, je nedopustno in neopravičeno, ako se ne gré za ohrambo svojih koristij in narodne časti. — Naravnost zločin pa je vojaška pomoč vstasem proti prijateljski državi.

Odkar je Kolumb odkril Ameriko, ni bilo prepira in boja med Španijo in Severnimi državami. Španija je sedaj vse storila, da bi preprečila vojno. Tudi vstajo na Kubi bi bili Španci že zatrli, ko ne bi dobivali vstasi podpore iz Zjedinjenih držav. Ameriška vlada je le na videz bila nevtralna, kajti njeni uradniki so prihajali v pristanišča, ko so ladije že zginile na obzorju proti Kubi.

Kaj pa naj branijo Američani? Mnogi naglašajo, da treba braniti domačo trgovino, ki trpi vsled vstaje na Kubi. Trgovina res trpi, a še večjo zgubo imajo Angleži. Ko so med državljanstvo vojno severne države z brodovjem zaprle južna pristanišča, so imele tudi tuje države mnogo škode. Ali so zahtevale odškodnino in posredovale z armadami? Amerika ni imela najmanjše pravice, da se je utaknila v tuje stvari, najmanj pa za vstaše.

Ali je vojna opravičena iz človekoljubja? Mnogi trdijo to. Doslej pa smo se učili, da je ravno iz človekoljubja večkrat treba vojno preprečiti, ker s tem več koristimo človeštvu. Res je, da je po mednarodnem pravu včasih absolutno potrebno posredovanje tudi s silo, ako je namreč mogoče preprečiti grozodejstva. Ali pa izvira ameriško posredovanje na Kubi iz človekoljubja ali iz drugih nagibov?

Pravijo, da hoče Amerika preprečiti nadaljno

požiganje vasij in pustošenje polja. A ljudje, katerim so bivališča požgana in plantaže uničene, so takozvani »reconcentrados«, katerim je španska vlada preskrbela začasna bivališča.

Kdo pa jim je uničil bivališča ter jih pahnil v nesrečo? Ljudje, kateri se baje boré za svobodo in katere ameriški časniki opisujejo kot najboljše rodoljube.

Kdo pa so ti rodoljubi? Ti vstasi so tolpa ljudij, ki se skrivajo po gozdih in gorovjih, ki nimajo stalnih bivališč, katerih vlada je »Junta« v Novem Yorku, roparji in puntarji, ki požigajo vasi in mesta, moré ljudi in razdirajo železnice. V tej tolpi so kubanski zamorci, pustolovci iz Zjedinjenih in drugih držav ter renegatje. Ali naj Američani podpirajo te vrste ljudi? Ali je dolžnost človekoljubja, da Zjedinjene države zapodé s Kube špansko vlado ter prebivalstvo izroče na milost in nemilost taki bandi? Kaj pa se bode zgodilo z »reconcentradí«? Ali se bodo ti ljudje pokorili vstasem, ki so jim uničili imetje? Ko bi to hoteli, potem bi se že bili vstasem pridružili. Ako so Američani usmiljeni, potem naj pomagajo stradajočim »reconcentradom«, kakor so svoj čas Ircem in Armencem. Toda z novo vojsko bo nesreča in revščina še večja. Z jednim ali nekaterimi milijoni od stoterih, katere bode vojna požrla, bi popolnem dosegli namen človekoljubja. Veseli bi bili tega reveži in španska vlada. A Američani se bratijo z vstasi in roparji.

Ta vojna je za Američane sramota. Uprav po babje je mogočna ameriška država napala slabo in ubogo Španijo. Če so Američani hoteli v vojni pokazati svojo moč in junaštvo, zgrabili naj bi bili državo, ki se vsaj more bra-

LISTEK.

Bučkov stric.

Spisal Jurče.

Tisto vroče popoldne po sv. Jakobu so jo počasi in previdno mahali Bučkov stric iz Ludrja po kamenitem kolovozu doli k postaji, opirajoč se na opaljeno kljukačo svojo ter brišeč si sitni pót s čela z velikim majolkastim robcem; vjedno-mer so momljali: »Tomažek, Tomažek, danes si pa polžek, danes si pa polžek; kaj ko bi zdaj-le zažvižgal vlak tam izpred predora, ko bi zdaj-le: gotovo bi zamudil, ti Tomažek, ti polžek ti!« In prav v istem hipu, ko so stric tisto pot izustili zadnjič take svoje modrosti, je prihrul vlak iz predora ter rezko zažvižgal. »Jet, jet!« so zaupili Bučkov stric, kakor da jih je osa ujela, zamahnili z robcem, potlej pa v jedni sapi planili doli po strmini, po bližnici k postaji. »Jet, jet, počakajte, Tomažka počakajte, Tomažka iz Ludrja počakajte!« Tako so upili, noseč kljukačo na rami; takrat so jo pa cvrli, tudi brez — palice lahko cvrli, doli po strmini! E, ta stric poredni!

Pa so ga le ujeli še, vlak ujeli; seveda, šlo je že za sekunde. No, pa, karto so dobili še; in gospod sprevodnik jih je potlej rad ali nerad potisnil v kupé, kamor je tudi sam takoj ustopil, ko se je vlak malo ne že zibal. Stricu preščipne

vozni listek ter jih malo okregava. Stric so se opravičevali, češ, da so ure navskriž, še bolj pa njih noge in kljukača nerodna; no, pa da le ni nič hudega. In dobro je bilo; gospod sprevodnik jim je še celo prijazno besedo znil, predno je odšel. Zdaj se še-le stric oddahnejo in pogledajo okrog sebe; v drugem kotu ob oknu ugledajo sopotnico, čudno gosposko babnico — res čudno! — Kaj rečem — psa je pestovala, grdega, luskinastega! — Uh, da je res tako!

Kaj tacega še niso videli Bučkov stric, čeprav se jim zazna baš šesti križ na obrazu in grbi; in to ni karsibodi. »Jemnasta, jemnasta. Gosposka, pa gosposka babnica gre pestovat to gnusobo, to nemarno psiče!« Tako so tarnali. Ni jim šlo v glavo in ne. »Otroke se pestuje in ne pse! — I, saj so tudi pri nas gosposki ljudje, gospe in gospodje; tam v trgu so, kjer se pobirajo cesarski in drugi davki, in kjer se tožari; eh, pa se vender lepo obnašajo in po pameti, pa ko so veliki gospodje in gospe. To pa — Bog se usmili! Pameti, pameti! Saj pravim, da sem v domači deželi doma, da sem le v Ludrji doma, hvala Bogu!«

Pes skloni glavo v gospejinem naročju in — blesk! polize jej z jezikom ustni. In gospa ga je še božala in pes jo je lizal.

»O grdobija vseh grdobij!« vskliknili so stric, vrgli se na drugo stran in mrko gledali pri oknu

pusta strnišča in rebri. Ni dvomiti, da bi bili stric to pot rajše doma ostali, nego se lomili prav danes k sinahi v hribe, ko bi mogli pametovati še, da so danes najprvo babo srečali. Pa kaj se hoče!

Pa kar brez dela tudi niso strpeli Bučkov stric. Posežejo torej po svojo pipico, jo povlečejo, če bo za dih, iztrkajo, zopet povlečejo, potlej jo pa natlačijo v mehurju tobaka, zakrešejo ogenj, in — prijetno so cmakali in vlekli iz pipe tja v en dan, ne zmeneč se ni za ono gosposko babnico, na katero so že bili pozabili, ko so enkrat zakurili svojo pipo, ni za besede sprevodnikove, ki jim je zabijčaval, da je pušiti v tem vozu prepovedano, katerih besed pa bržkone niti razumeli niso; zakaj, kdo bi vse vedel, kako se tej in onej reči pravi po novem; in v Ludrji se ne reče: Tomaž, boš pušil, ampak: Tomaž, ná kadi! In takisto jim ni bil pravil g. sprevodnik.

Ali tisto ženšče gosposko! Vspela se je po konci ter po vražje gledala stricu v hrbet, ko je gost in nepovšečen dim dregal njej in pasji pari v nos. Sikala je z jezikom, a nisi vedela pomagati. Kar jej mine potrpežljivost, da še ni uganil neumni kmet njene želje; zarohni tedaj nekaj besed nad starcem, kar bi mu imelo reči: »Tu je prostor za nekadilce«, in pes je ob jednom zavkal in grdo zalajal. Toda stric, spomnivši se ženske, niti ne pogledajo, kaj bi bilo, nego lepo

niti. Vse drugače je bilo pred tridesetimi leti, ko smo pobijali in dušili upor v južnih državah. Kaj pa bi rekel narod, ko bi se bili tedaj Španci vtkali v ameriške stvari? In vendar so imeli vsaj toliko povoda, kakor sedaj Amerika.

Ko bi sedaj Amerika branila svoje pravice, ne jemali bi stroškov v poštev. Toda vojna je krivična, zato tem večja škoda za mnoge milijone. Trgovina peša, državni stroški že sedaj presegajo dohodke za petdeset milijonov. Koliko bo goljufij, koliko malih imetij bode uničenih!

In če Španci zapusté Kubo, kaj pa potem? Ali si bode Amerika prisvojila ta otok? To bi bila nesreča. Prebivalstvo je neka zmes s črnci in nam tuje po jeziku in šegah, otok je razdeljen v več držav za izprijene politike. Tega Amerika pač ne potrebuje.

Je sicer močna stranka v Ameriki, ki je za vsako vojno, ker je to njena korist. Za to stranko pomeni vojna to, kar požar za tatove. Drugi iščejo koristi, ako padejo v vrednosti papirji. Vsak posamezni državljani in vsak zakotni listič, ki je pri zadnji volitvi kričal za Bryana in prosto srebro, kriči danes iz istega vzroka za vojno. Poleg tega pa je še mnogo brezvestnih časnikov, ki lažejo na vse moči ter ljudstvu slikajo razmere v strašnih barvah. Ali če ti glasovi izražajo čustva ameriškega naroda, potem se nas Bog usmili. Ljudstvo naj odločuje! A ljudstvo je v večini proti vojni.

Konečno še pripomnimo, da je na Kubi vsled kraljevega dekreta z dne 25. novembra 1897 avtonomna vlada že od novega leta; Kuba se sama upravlja; vsi ministri so domačini, le zastopnik matere-dežele je Španec. In ta avtonomna vlada je z manifestom z dne 31. sušca t. l. na predsednika Zjedinjenih držav odločno ugovarjala tujemu posredovanju. Toda Američani se niso zmenili za te ugovore, temveč kot pravi kitajski korzarji napali tujo last. In to je, kar obsojajo pošteni ljudje. In danes, ko so Španci prisiljeni sklepati mir, Američani ne poznajo avtonomije španskih naselbin, temveč za-se zahtevajo, kar so s silo in zvičajčo ugrabili Špancem. Sram jih bilo!

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. julija.

Preosnova uradniških plač. Pred nekaj dnevi so objavili dunajski listi neko baje povsem zanesljivo poročilo, da se uveljavi dotični zakonski načrt s 1. oktobrom t. l. in da ga uradni list objavi potrjenega na cesarjev rojstven dan. Glede virov novih dohodkov v pokritje znatno večjih stroškov se v tem poročilu ničesar ne omenja, vendar pa je gotovo, da se skoro istodobno, ako ne preje, objavi in uveljavi načrt zakona glede novega davka na prodajo sladkorja, ki je v skupni svoti proračunjen tako visoko, da se bo lahko pokrila večja potreba. Uradnikom seveda to poročilo kaj malo ugaja, ker se je splošno sodilo,

da se regulacija plač izvrši vsaj s prvim julijem ali pa tekom avgusta z veljavo za mesec julij. Ako pa se uveljavi zakonski načrt še le z mesecem oktobrom, izgube uradniki zopet četrto leta.

Baron Banffy ima svoj načrt. Za zdaj hoče demisionirati, potem pa želi, da se ga znova poveri s sestavo kabineta in ga prosi, da še enkrat milostljivo pritrdi pogodbenemu provizoriju, ki bi seveda zagotavljal Mažarom vse dose-danje predprave. Gospoda v Budimpešti se pa tudi vedno rada žrtvuje, kadar ve, da jej to nese, toraj baronu Banffyju pri tem delu ne bo povzročala posebnih težkoč. Banffyju ne bo treba zaključevati državnega zbora vsled tega, da si dobi prosto roko, marveč obrnil se bo le do cenjenega nasprotnika Apponyja ter ga prosil, naj mu nekoliko in za kratek čas ogreni splošni položaj in vse bo šlo gladko izpod rok. Na ta način bo prost obljube, ki jo je dal v zbornici, Mažari mu bodo pa hvaležni, da jim je še za nekaj časa ohranil tako ugodni status quo. Za današnji dan je sklical ministerski predsednik vse ogerske ministre v Budimpešto k posvetu o položaju, jutri pa se vrši posvetovanje mej grofom Thunom, finančnim ministrom dr. Kaizlom in ogerskimi ministri. Potem pa se poda baron Banffy v Išč, kjer si izprosi končnih pooblastil in morda ob enem vloži že tudi ostavko.

Rumunski kralj Karol je s princem Ferdinandom na potu v Petrograd, kjer je bival te dni bolgarski knez Ferdinand s svojo rodbino. Včeraj je došel v Varšavo, kjer so ga sijajno vsprejeli in mu po carjevem naročilu prirejali oficijelne ovacije. Rumunski uradni list piše o veliki važnosti tega kraljevega potovanja. Obisk cesarja Frana Josipa v Bukareštu, piše uradni list, je bil dokaz spoštovanja, ki ga uživa Rumunsko v Avstriji in sploh pri sosednjih državah. To se pa sedaj tudi potrjuje s prijateljstvom kralja Karola in carja Nikolaja. »Voinza« spominja na trdne prijateljske vezi, ki vežejo te dežele vsled turške vojske. Obisk v Petrogradu bo dokazal, da se Rumunija smatra za resnega mirovnega faktorja in da uživa zaupanje sosednjih velesil. Domači uradni list seveda skoro ne more drugače pisati.

Mirovna pogajanja mej Španijo in Ameriko. Včeraj nam je sporočil brzojav, da se je pričelo mej Španci in Amerikanci oficijelno pogajanje glede miru. Vlada v Madridu, posebno pa ministerski predsednik Sagasta še vedno taji to dejstvo, akoravno so ostali ministri, posebno pa minister za vojno in za uk in bogočastje že davno trdili, da se je pričelo mirovno pogajanje. Mej Madridom in Washingtonom posreduje, ker Španija nima v Ameriki sedaj nobenega zastopnika, francoski poslanik Cambon, ki je Mac Kinleyu že naznanil, da Španija želi miru in prosi nasprotnika, da se prične mirovno pogajanje, stavil pa ni nikakih predlogov. Mac Kinley je odgovoril, da

je voljan pričeti pogajanje, vendar pa pričakuje, da bodo Španci od svoje strani stavili konkretne predloge. Dokler pa tega ne store, hoče Amerika nadaljevati vojsko. Ob enem so se posredovalcu Cambonu še jedenkrat naznanili pogoji za sklepanje miru, namreč neodvisnost Kube pod nadzorstvom zveznih držav, popolen odstop otoka Portoriko in pa nekaj postaj na kanarskih in filipinskih otokih. Iz odgovora vlade v Washingtonu je razvidno, da kaj nerada preje pričlenja razgovor o miru, dokler se ni polastila otoka Portoriko in vredila razmer na Kubi.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 28. julija.

(Tržaško namestništvo proti slovenskim posojilnicam.) Svoj čas smo poročali, da je tržaško namestništvo dopisalo trgovinskemu in pomorskemu sodišču v Trstu, naj to prisili posojilnici in hranilnici v Podgradu in Kopru, da izpremeniti svoja pravila, češ, da vsprejemati hranilne vloge tudi od neudov. Imenovano sodišče je takoj izdalo omenjenima posojilnicama takov ukaz. Nad-sodišče v Trstu je priziv odbilo, toda najvišje sodišče je z razsodbo z dne 16. decembra 1896 prizivu ugodilo ter razveljavilo ukaz trgovinskega sodišča v Trstu. Toda dotični poročevalec pri tržaškem namestništvu je zasledil neki regulativ za hranilnice menda iz leta 1844 ter zopet pričel akcijo proti slovenskim posojilnicam. In tržaško namestništvo je te dni ukazalo raznim slovenskim posojilnicam in hranilnicam na Primorskem, da ne smejo več vsprejemati hranilnih vlog od neudov ter v treh mesecih izplačati vse vloge. Kakor nam je znano, so doslej takov ukaz dobile hranilnice in posojilnice na Nabrežini, v Tomaju in Št. Petru pri Gorici. Zadnji dve sta včeraj že vložili priziv na ministerstvo. Mi sodimo, da dotični referent pri tržaškem namestništvu ni prijatelj slovenskim posojilnicam. Umevno je, da laška stranka srpo in zavirljivo gleda na razvoj slovenskih posojilnic, ker trgajo iz kremp-ljev slovanske žrtve raznim pijavkam ter tako branijo neodvisnost in blagostanje slovenskega in hrvatskega prebivalstva v Primorju. A čudno je postopanje tržaškega namestništva proti slovenskim posojilnicam, ki imajo take vložne knjižice, kakor vsi jednaki zavodi v ostalih avstrijskih deželah. Zato moramo odločno protestirati.

(Mestna topničarska vojašnica) Ko je l. 1895 potres razrušil vojašnico za topničarje v Trnovem, moral je topničarski polk iz Ljubljane. Vsled tega je mestni zastop sklenil zgraditi novo topničarsko vojašnico ob Dunajski cesti; gradnjo je prevzela dunajska družba »Union«, ki je dela pričela meseca sušca pr. l., a včeraj so slovesno vzdali sklepnik. Novo poslopje je blagoslovil veleč. g. župnik Malenšek, zastopnik stavbne družbe je nato izročil poslopje županu. Slovesnosti so se udeležili razni načelniki vojaških in civilnih uradov.

mirno »pušijo« dalje. — Žensko to razkači; potrese strica za ramo, ter jim med vikom in vekom nekaj pripoveduje, kažoč jim ob enem nadpis nad vratmi v vozu: Za nekadilce! — Stric se zganejo in jo poslušajo, a ko le ne zvedo, kaj bi rada, plunejo dvakrat na tla, stisnejo se spet ob okno ter zacamakajo na novo iz svoje pipe.

Ženski je bilo to odveč. Kot bi trenil, vrže psa na klop, strica pa prime in vleče čitat nadpis: Za nekadilce! Zraven pa upije in se zvega, kot da je beba. Stric pogledajo zdaj žensko, zdaj napis, potlej se pa spet spuste na svoj prostor; plunejo ene poti na tla in spet dalje kade in cmakajo prav po svoji volji; zakaj stric niso vedeli, kaj naj pomenijo tiste kljuge nad vratmi. Brati so znali le zareze s svoje palice, ko so še brentačili, in pa črešnje in jagode, kar zna tudi vsako otroče; zato jim je bilo popolnoma nejasno, kaj pomeni ta jeza.

Gospa zdaj grdo zaveka, da se pes vspne po konci, in stricu zaježe lasje, kakor da bi stali med uro duhov v risu in čakali samega — peklenščaka. Tudi pes je jel cviliti prav nevšečno, gospa je grmela nad stricem, da je le-ta začudenno zijal v njo in psa in bil zdajci do cela prepričan, da je ženska ušla iz norišnice. A ko se je stric zazijal v žensko, je pozabil na pipo in cmakanje ter naslonil se z levico na okno. A v hipu mu izbije gospa pipo, da mu sfrči iz roke

skozi okno na plano. In zdaj zazijajo Bučkov stric v levico brez pipe in hipoma zagrabi psa, in smuk skozi okno. Mrcina je ležal kakor je dolg in širok zunaj na travniku ter cvileč in kruleč pobiral svoje mehkužne ude.

Krik in vik, grom in strela v kupeju. Gospa kliče psa in tuli in upije nad stricem, ki razkačen zgrabi palico in na ves glas kriči: »Baben zarukan, perpalen! Baben zarukan, perpalen!«

Ko bi se gospa ne zbal stričeve kljukače, kdo ve, ali bi ne skočila vanj ter mu ne razpraskala lica in ne populila redkih las! Tako pa je glasno tulila in vriščala in skakala kot nora, da so stric z vzdihom vzkliknili, ko je vlak zažvižgal in se polagoma ustavljal: »Oj, hvala Bogu, hvala Očetu nebeškemu! Rešen sem! Rešen sem!«

Toda rešeni še niso bili!

Gospa se jih je držala kot tat briča in med vikom in krikom se prerila ž njim do gospoda načelnika železnične postaje; tam pa kričala, upila in jokala — vse vprek in kazala na strica in nekam tja, kjer se je pasja lena in grda para lovila po zraku. Pripovedovala je v jedni sapi tako, da je gospod načelnik in še manj stric nista mogla umeti. Bučkov stric pa so neprenehoma silili praviti: »Baben zarukan, perpalen! Baben zarukan, perpalen!«

G. načelnik posluša nekaj časa to čudno zmes, a ko le ne more ničesar izvedeti, zavpije: »To je

neumnost«, ter pohiti k vlaku, da opravi uradne svoje posle, gospa pa zdaj plane nad strica ter jih obsipava z besedami, da se Bog usmili strica, ko bi jih bili umeli. Bučkov stric pa so se muzali in muzali proč od gospe in pravili jej naprej in naprej: »Tomaž sem, kakor so rekli gospod; iz Ludrja tudi, saj ste slišali. Tožite me; ampak pipo mi dajte nazaj, pipo mi daj nazaj; pipo pripravi, baben zarukan, perpalen!«

In tako sta se pričkala.

Vlak zažvižga. Gospa zavpije kot besna, spusti strica in hiti v voz — a vlak je ni čakal — stric pa tudi ne!

Tam nad postajo so se upali stric šele odahnuti. Seli so tedaj na štor ter si hladili z velikim majolkastim robcem čelo in — jezo. Zdajci jim počí znan vik in vek od postaje sem na uho. »Fiume, Fiume!« tako je upila tista gospa in skakala in vila roki. »E, babnica, Fiume pa že ne boš videla danes in mene tudi ne, ne danes ne nikoli!« dejali so Bučkov stric iz Ludrja doma, potlej jo pa urno praskali gori po klancu v hribe k sinahi, kakor da bi jih strašila in podila ona gospa z grdim psom v naročju. Ona čudna gospa, kakeršnih pri nas ni, ampak le baje tam v Fiumi, oh, čudnej Fiumi. Tam bi ne hotel biti za ves svet ne, to rečem, da ne.

S 1. avgustom vojna uprava prevzame poslopje; prihodnji teden se nastani kader 7. diviz. topničarskega polka, po dovršenih vojaških vajah dne 12. sept. pa ostali polk. Vsa poslopja so primerno urejena, preskrbljena s pitno vodo iz mestnega vodovoda in razven hlevov električno razsvetljena. Skupni troški znašajo 515.000 gld., kranjska hranilnica je prispevala z zneskom 100.000 gld.

(Frivolnost.) »Marburger Ztg.« piše: »Kakor čujemo iz juridičnih krogov, dobé državni pravdniki v Mariboru druge talarje, da preprečijo pomote. Črni talar z rudečimi našivi ne dovoljuje pravdniku, da pokaže zlato uro ali verižico med obravnavo, ker je sicer na sumu demonstracije z nemškimi barvami. Še nevarnejša je sreberna ura z verižico, ker so barve »črno-rudečo-bela« v očeh Pipušev za vrhunec veleizdaje. — Gospóda ima menda slabo vest, a s takimi neslanimi dovtipi si je ne olajša.

(Kanalizacijski načrt za Ljubljano.) Gospod profesor Vladimir Hrásky, kateremu je občinski svet izročil napravo kanalizacijskega načrta, prišel je za delj časa v Ljubljano, da tukaj na licu mesta izvrši potrebne priprave za izročeno mu delo. Troški za kanalizacijski načrt znašali bodo okolo 12.500 gld.

(Prešernov spomenik.) Ker se je gospod dr. Josip Kušar odpovedal tajništvu odbora za nabiranje prispevkov za Prešernov spomenik, prevzel je ta posel mestni knjigovodja gosp. Fran Trdina.

(Sestanek slov. abiturijentov) se je po vspredu lepo izvršil. Včerajšnji koncert so mej drugimi obiskali dvorni svetnik Schemerl, dež. šol. nadzornik Šuman, dež. vlade svetnik dr. Zupanc, ces. svetnik Murnik, predsednik trg. zbornice Perdan, ravnatelj in profesorji tukajšnjih srednjih šol in več družega odličnega občinstva.

(Someščani!) Prejeli smo od gospoda župana nastopni oklic: Dne 31. t. m. ter 1. in 2. avgusta bode v Ljubljani shod slovenskih učiteljev s Kranjskega, Štajerskega, Koroškega in Primorskega. Nad 300 udeležnikov prijavljenih je pripravljevalnemu odboru že sedaj; pričakovati pa jih je veliko več. Poleg slov. učiteljev bodo se shoda udeležili tudi odposlanci češkega in hrvatskega učiteljstva. Ker je ta shod sklican iz patrijotičnega namena in ker je naše učiteljstvo pridobilo si neprecenljivih zaslug za prosvetljenje in duševni napredek naroda, dolžnost nam je, da pokažemo, kako dragi in mili gostje nam bodo pripadniki tega stanu. Mestna občina bode v dokaz teh čutil okrasila svoja poslopja z zastavami, od Vas, častiti someščani, pa pričakujem, da boste storili isto.

(»Narodni Dom« v Trstu.) Narodna slavnost v Sezani, katero je priredilo pevsko društvo »Ljubljana« v korist zgradbi »Narod. Doma« v Trstu, imela je jako povoljen gmoten uspeh. Čistega dobička je namreč ostalo 373 gld. 2 kr. Ta denar se je plodonosno naložil v mestni hranilnici ljubljanski, a dotično uložno knjižico je poslalo društvo »Ljubljana« g. dr. Gustavu Gregorinu kot predsedniku »Narodnega doma« v Trstu.

(Birmovanje v lavantinski škofiji) bode v videmskem dekanatu, in sicer dne 30. t. m. v Zabukovju, 31. v Sevnici, 1. avgusta v Rajhenburgu, 2. v Koprivnici, 3. na Vidmu, 4. v Brežicah, 5. na Dobovi, 6. v Kapelah, 7. v Bizelju, 8. v Pišecih, 9. v Artičah, 10. v Sromlju in 11. v Zdolih.

(Duhovniško posvečevanje) se je vršilo v Mariboru dne 25. t. m. Posvečeni so bili iz IV. leta gg. Agrež Martin, Ferme G., Ivanc I., Jurko I. Kvebek A., Poplatnik I., Potokar G. in Šribar I.; iz III. leta gg.: Čebašek I., Markovšek I., Skerbs R., Stegenček A. in Vogrinec I.

(Duhovniške vaje) v lavantinski škofiji bodo v cerkvi sv. Alojzija v Mariboru, in sicer od 22. avgusta zvečer do 26. avgusta zjutraj. Vaje bode vodil dominikan P. Norbert Geggerle. Oglasiti se treba do 14. avgusta.

(Železnice.) Železniško ministerstvo je Štefanu pl. Daubachu v Zagrebu dalo za jedno leto dovoljenje za tehniške priprave v svrhu zgradbe širokotirne železnice od Grobelnega ob južni železnici skozi Šmarije, Slatina-Rogatec do Lupinjaka ob meji. — Mariborski obč. zastop je v seji dne 20. t. m. sklenil, naprositi južno železnico, da zgradi direktno železnico od Maribora do Ptuja.

(Kmetijsko-kemijsko preskušališče) v Ljubljani otvorilo se bode tekom prve polovice meseca avgusta t. l.

(Nedeljski počitek.) Pišejo nam: Z zadovoljnostjo opazujemo, da so nekaj časa sem ob nedeljah knjigarne in trgovine s papirjem zaprte. Pribiti pa moramo, da maločasno izjemo delata le trgovca — tujca v Zvezdi in pod Trančo. Če te dva gospoda mislita, da sta še v »rajhu«, se motita. Prvi se utegne kmalo prepričati, da katoliški in narodni prebivalci našega mesta vedo ločiti petek od svetka. — In pa še nekaj: Dočim ima naše mesto ob nedeljah še dokaj praznično lice, delajo izjemo nekateri mali trgovci, ki ob nedeljah razobešajo svojo kramo na ulico kakor sejemske dni. Ta pogled je naravnost — ostuden, priča le o zavirljivosti in bi dotičniki to lahko opustili brez vsake škode.

(Na graškem vseučilišču) je bilo v minulemu letu promoviranih 117 juristov, 107 medicincev, 12 modroslovcev in 2 bogoslovcev.

(Kdó zna, pa zna!) Tržaški trgovski pomočniki so dosegli od svojih delodajavcev nedeljski počitek, a s tem je na drugi strani udarjen slovenski okoličan. Prodajalnice manufakturnega blaga morajo biti zaprte, toda pred zaprtimi prodajalnici, zlasti slovenskimi, stojé ob nedeljah dopoldne židovski »trgovci« in kar trumoma lové v svoje mreže slovenske okoličane. Ali ni to ironija! Od tega nedeljskega počitka imajo dobiček baš židje, ki svoje blago vendar le prodajajo, pa — pred zaprtimi prodajalnici in tako polové slovenskim trgovcem obilo strank. Zato bi moral magistrat prepovedati tudi to krošnjarstvo, toda tega od gospóde na magistratu ne moremo pričakovati.

Društva.

(Blagoslovljenje zastave) slovenskega zidarskega in tesarskega društva preložilo se je radi nepričakovano nastalih zaprek od 14. avgusta na 4. septembra t. l.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 28. julija. Ljubljanski in vrhniški župan sta prosila za koncesijo na dve leti za železnico od Logatec skozi Godovič, Črni Vrh in Gradišče do Ajdovščine.

Dunaj, 28. julija. »Wiener Abendpost« poroča: Finančno ministerstvo je doposlalo finančnim oblastvom ukaz, vsled katerega smejo cenilne komisije še le tedaj definitivno ceniti, ko so eventualne razlike med napovedjo in vspehom cenitve naznanile davkoplačevalcem.

Dunaj, 28. julija. Gospodarski svet se je danes sošel. Poljedelski minister je zborovalce pozdravil naglašajoč, da gospodarski svet primerno zastopa vse dežele. Nemci s Češkega pa so se pritožili, da so premalo zastopani.

Trst, 28. julija. »Piccolo« poroča, da ni resnično poročilo o naredbi poštnega ravnateljstva, da bi morali znati slovenski vsi uradniki, ki imajo opraviti s strankami. Take naredbe ni izdalo ne trgovinsko ministerstvo, ne poštno ravnateljstvo. Dotično poročilo se opira na konkreten slučaj, da je bil za posel s strankami določen uradnik, ki je tudi slovensčine zmožen. (Tant de bruit pour une omelette! Op. vredništva.)

Trst, 28. julija. Ostanke francoske ladije »Danae« bodo prihodnji teden vzdignili iz morja. Našli so v ladiji več topov in človeških kostij.

Jaslo, 28. julija. Včeraj je obsodilo sodišče štiri zatožence radi zadnjih nemirov in sicer v zapor od 2 tednov do 4 mesecev. Štiri obtožence je oprostilo.

Berolin, 28. julija. Bolezen Bismarckova je jako nevarna, bati se je katastrofe.

Berolin, 28. julija. Prezident v Düsseldorfu je izdal ukaz, da morajo zapustiti deželo vsi Poljaki, ki se ne bavijo s poljedelstvom.

London, 28. julija. »Times« poroča iz Hongkonga: Vstaja v južnem delu Kwangsi traja dalje. Stevilo vstasév se ceni na 40.000. Vlada je poslala le 7500 mož. V bližini Jungjun so premagali uporniki 2000 mož.

Havana, 28. julija. Blizu mesta Villas sta trčila dva vlaka. Ubityh in ranjenih je več oseb.

Vojska mej Spanijo in Ameriko.

Mirovna pogajanja so se pričela, vendar hočejo Amerikani preje polastiti se še otoka Portoriko, predno bodo spregovorili resno besedo o miru. Boj na Portoriko bode torej nekako le boj radi miru in tudi mirovni pogoji bodo največ odvisni od tega boja. Čim težje se bode Mac Kinley polastil otoka, za tem nižjo ceno se bo sklenil mir. Ameriške vojne čete se marljivo izkrcavajo na otok. Prvi oddelek se je izkrcal pri Guanici ter je sedaj na potu proti glav. mestu San Juan, ostali oddelki mu slede v kratkih presledkih. Za prvo silo namerava general Miles zbrati 40.000 mož, katerim bo stalo nasproti 7219 mož španske posadke v glavnem mestu in kakih 12.000 prostovoljcev, ki pa še niso vsi zbrani na določenem mestu. Ameriška moč presega torej za polovico svojega nasprotnika.

S kubanskega in filipinskega bojišča ni nikakih poročil. Vladi v Madridu naznanilo se je samo to, da so odpravljene vse težkoče glede prevajanja španskih vjetnikov v domovino. Za prevoz določene ladije prekoatlantske parobrodne družbe so že odplule proti Santiagu.

London, 28. julija. Reutherjev urad poroča iz Washingtona: Mac Kinley se je večraj dalje časa posvetoval z ministri o predlogih madridske vlade.

Washington, 28. julija. Zatrjuje se, da se ameriškemu in španskemu poslaniku v Parizu poveri vodstvo mirovnihi pogajanj.

Washington, 28. julija. Danes odgovori Mac Kinley francoskemu poslaniku Cambonu na predlog španske vlade. Pričakuje se, da se ugoti želji Sagastove vlade.

Havana, 28. julija. Večje število kubanskih plemenitašév je izjavilo, da jim je ljubše, ako se Kuba priklopi Zveznim državam, nego bi postala samostojna, ker bi v tem slučaju ne bili varni pred napadi vstaskih tolp.

Newyork, 28. julija. Glavna načela, po katerih se namerava ravnati Amerika pri mirovnem pogajanju, so nastopna: Španci se morajo odpovedati nadoblasti nad Kubo; otok pripade pod varstvo Zjedinjenih držav in dobi trajno samostojno upravo. Otok Portoriko morajo Španci brezpogojno odstopiti Ameriki. Posebna konferenca ali komisija mora uravnati filipinsko vprašanje. — Reuterjev urad poroča: Vojno odškodnino bo Amerika le tedaj zahtevala, ako se bodo Španci protivili tem pogojem.

VABILO

k

XIII. redni veliki skupščini

družbe sv. Cirila in Metoda
v Ribnici.

v četrtek dné 11. avgusta 1898. leta.

Vspored:

- I. Sv. maša ob polu 10. uri v dekanijski cerkvi.
- II. Zborovanje ob polu 11. uri v hotelu g. Antona Arko.

1. Prvomestnikov nagovor.
 2. Tajnikovo poročilo.
 3. Blagajnikovo poročilo.
 4. Nadzorništvo poročilo.
 5. Volitev jedne tretjine družbinega vodstva.
- Po pravilih izstopijo letos naslednji udje družbinega vodstva: 1. dr. Dragotin vitez Bleiweis-Trsteniski, 2. dr. Ivan Dečko, 3. Gregor Einspieler, 4. Ant. Zlogar.
6. Volitev nadzorništva (5 članov).
 7. Volitev razsodništva (5 članov).

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Ljubljana, dné 26. julija 1898.

Prvomestnik:
Tomo Zupan.

Podpredsednik:
Luka Svetec.

Pristavek.

1. Predvečer, dné 10. avgusta t. l., naj se ob 8. uri p. n. skupščinari in p. n. ljubljancanje prijateljsko snidejo na vrtu gostilne gospoda Ferlinca (pri »Zvezdi«) — Pevske točke bo izvajalo družbi sv. Cirila in Metoda posebno naklonjeno slav. »Slov. trgovsko pevsko društvo«.
2. Dné 11. avgusta odhod iz Ljubljane z navadnim vlakom ob 6. uri 15 minut zjutraj.
3. Po zborovanji skupni obed v hotelu gosp. Antona Arko ob polu 1. uri. Radi obeda se je udeležencem zglasiti do 10. avgusta z naslovom: Hotel Anton Arko, Ribnica, Dolenjsko. Kuvert brez vina stane 1 gld. 50 kr.
4. Odhod iz Ribnice proti Ljubljani z navadnim vlakom ob 5. uri 59 minut zvečer.

Umrlj so:

26. julija. Ana Švajger, čevljarja hči, 1 mesec, Florjanske ulice 14, črvesni katar. — Jakob Peterca, delavec, 24 let, Opekarska cesta 15, jetika.
27. julija. Alfred Fantini, gostilničarja sin, 15 mesecev, Gradišče 2, meningitis cerebrolis.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celajzu	Vetrovi	Nebo	Padačina 24. ura
27	9 zvečer	734.8	20.6	sl. zah.	oblačno	
28	7. jutraj	734.5	18.3	sr. svzh.	del. jasno	12
	2. popol.	733.2	21.6	"	jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 20.7°, za 0-8° nad normalom.
Sinoči nevihta na jugozahodu.

Lingarjeve ulice št. 4 **F. M. Schmitt** Lingarjeve ulice št. 4

trgovina z norimberškim blagom
igračami in devocijonalijami

priporoča p. n. duhovščini svojo bogato zalogo

podobice za kolekturo

kakor tudi za druge jednake priloznosti po najnižjih cenah. 516 3-1

Dobro sortirana zaloga
norimberškega blaga in igrač.

Gospodičina,

z mnogoletno skušnjo, zmožna jezika slovenskega in nemškega, želi prevzeti ali na račun ali proti dogovorjeni plači kako prodajalnico z mešanim blagom, kako zalogo moke ali tudi gostilno.

Ponudbe pod šifro „B. B.“, poste restante Jesenice, Gorenjsko. 515 3-2

Prodá se ali zamenja z vilo ali manjšim posestvom
na Gorenjskem

gostilna s prenočišči

v Lescah na Gorenjskem poleg glavne ceste proti Bledu. Ista je izvrstno obiskovana, ima novo urejene lepe opravljene sobe za tuje, oziroma letovičarje, lepo prostorno za-se stoječo dvorano krasen, velik, senčnat vrt, dobro vpeljan fajakarski obrt, gospodarska poslopja in travnike.

Naslov poizvé se pri upravnistvu »Slovenca«. 517 1

Zavod

za 320 26-7

umetno slikarstvo
na steklu.

B. ŠKARDA

Specijalni zavod

za
slikanje na cerkvena okna
v vsakem slogu in izdelavi.

v BRNU.

Sedemkrat odlikovan
s prvimi nagradami.

Ceniki, troškovniki,
načrti, škiee in
vsakoršen strokovni na-
svet brezplačno.

Štajersko deželno kopelišče Rogatec-Slatina

Postaja južne železnice Poličane.

Sezona od 1. maja do 1. oktobra.

Pitno, kopalno, električno zdravljenje in z mlekom.

Prospekte razpošilja ravnateljstvo.

Svetovnosloviti glavberjevo - solnato - kisli-
kasti vrelec, priporočeni od prvih zdravniških
avtoritet proti obolenjem prebavnih in dihal-
nih organov, in sicer:

Tempeljski vrelec, najboljša osvežujoča
Styria vrelec, preizkušeno zdravilno sred-
stvo, 303 20-13

razpošilja vselej sveže napolnjeno

deželna glavna zaloga v deželni hiši v Gradcu in
kopeliščno oskrbnistvo v Rogatec - Slatini.

Deželna rogaška kislá voda se povsodi prodaja.

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli 12,

priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim pred-
stojnikom svojo delavnico za izdelovanje

cerkvene posode in oroda.

Staro blago popravi, pozlati in posrebrji v
ognju po najnižji ceni.

Da si morejo tudi bolj revne cerkve naročiti
cerkvenega kovinskega blaga, olajšuje jim to s tem,
da jim je pripravljen napravljati blago, katero se
izplačuje na obroke. Prečast. p. n. naročevalec si
obroke sam lahko določi. 386 52-9

Pošilja vsake blago poštne prosto.

Prijatelji slovenske akad. mladine, naročujte se na

„ZORO“,

ki je glasilo slov. katol. akadem. dijaštva.

Cena: Za nedijake 1 gld., za dijake 60 kr.

Upravnik: Pavel Marija Valjavec, stud. iur.,
Dunaj, V., Matzleinsdorferstrasse 76, IV., 30.

Kave ni treba doma žgati!

Pred kratkim ustanovljena

513 12-3

„Delniška družba za žganje kave
na Reki“

preskrbela je svoje podjetje za žganje kave s posebnim paten-
tovanim izvajanjem, katero opravičeno uživa „svetovno
slavo“, kar je iz dveh nastopno navedenih vzrokov razvidno:

Prvič:

ostanejo kavi
vsi
neprecenljivi
sestavni deli
neskrčeni in

drugič:

pridobi kava
po tem načinu
žganja v
velikanski meri
na okusu,

katera svojstva jej tudi ostanejo, ako dalje časa leži.

Več izvestij najslovitejših kemikov potrjujejo zgoraj navedene
trditve, o katerih istinitosti se lahko vsaka hišna gospodinja sama
prepriča, ako kupi za poskušnjo.

Priporočamo troje finih, izbranih in priljubljenih vrst:

Portoriko karakter kilo gld. 2-20,
Java „ „ „ 1-80,
San Paolo „ „ „ 1-60.

Jeglič & Leskovic,

Jurčičev (Prešernov) trg št. 1.

Važno za vsako hišno gospodinjo!

Dunajska borza.

Dne 28. julija.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 85 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 65 „
Avstrijska zlata renta 4%	121 „ 55 „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 „ 20 „
Ogerska zlata renta 4%	120 „ 80 „
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	98 „ 95 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	908 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	358 „ 85 „
London vista	120 „ — „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „ 80 „
20 mark	11 „ 75 „
20 frankov (napoleonidor)	9 „ 53 „
Italijanski bankovci	44 „ 25 „
C. kr. cekini	5 „ 63 „

Dne 27. julija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	161 „ 40 „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	192 „ 50 „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ 45 „
Tisine srečke 4%, 100 gld.	139 „ — „
Dunavske vravnjavne srečke 5%	128 „ 75 „
Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878	109 „ 60 „
Posojilo goriškega mesta	112 „ 50 „
4% kranjsko deželno posojilo	98 „ 50 „
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 „ 50 „
Priporitne obveznice državne železnice	223 „ — „
„ „ južne železnice 3%	180 „ 75 „
„ „ južne železnice 5%	127 „ — „
„ „ dolenskih železnice 4%	99 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	203 gld. 50 kr
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	165 „ — „
Avstrijskega rubečega križa srečke, 10 gld.	19 „ 89 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	26 „ 50 „
Salmove srečke, 40 gld.	81 „ — „
St. Genois srečke, 40 gld.	79 „ 50 „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	58 „ — „
Ljubljanske srečke	23 „ — „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	157 „ 50 „
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	8410 „ — „
Akcije tržškega Lloyda, 500 gld.	446 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	77 „ 10 „
Splošna avstrijska stavbinska družba	111 „ — „
Montanska družba avstr. plan.	164 „ 25 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	171 „ 50 „
Papirnih rubljev 100	126 „ 75 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.